

Abilități de viață confirmate după desfășurarea orelor asistate de calculator

Prof. Octavian Georgescu, Colegiul Național "Carol I" Craiova, Astrobotic Club

Abilitățile de viață sunt un set de abilități necesare oricărei persoane pentru a duce o viață echilibrată, pentru a dezvolta și menține relații normale cu ceilalți, pentru a-și realiza scopurile propuse și pentru a face față diferitelor dificultăți.

Termenul este folosit în diverse sensuri dar în general când vorbim de abilitățile de viață avem în vedere un set de deprinderi, aptitudini, competențe, trăsături și calități, atitudini și comportamente care să mijlocească atingerea acelui nivel de calitate a vieții pe care îl avem în vedere.

Noțiunea de abilitate face referire la comportamentul controlat care duce la atingerea unor țeluri, îndeplinirea unor obligații sau abordarea unor situații.

Conceptul de abilități de viață a fost modificat de la termenul „abilități elementare” (citit și numărat) până la „abilități de viață”, „abilități de supraviețuire” la „competențe” și „competențe de bază”. Programele educationale ce instruiesc tineri pentru anumite meserii preferă termenul de „competențe de bază”. Comisia Europeană și OECD au făcut o recomandare în sensul utilizării termenului de „competențe de bază” pentru a defini anumite cunoștințe, abilități și atitudini.

Prioritatea centrală a Programului de Invățare pe tot Parcursul Vieții (LLL) este să întărească contribuția adusă de educație și formarea profesională în atingerea obiectivului Lisabona de transformare a Uniunii Europene "în cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă însoțită de o creștere cantitativă și calitativă a numărului locurilor de muncă și de o mai mare coeziune socială", potrivit unui document al Comisiei Europene.

Cerințele noului secol au ridicat peste tot în lume întrebări precum: „până când” și „prin ce metode” învățăm? De la angajatori, autorități și până la fiecare individ în parte, răspunsul pare să fie unanim: învățarea permanentă nu mai e un lux, ci o condiție necesară pentru adaptarea la cerințele profesionale, sociale, economice și informaționale mereu în schimbare.

Prioritatea centrală a Programului de Invățare pe tot Parcursul Vieții este să întărească contribuția adusă de educație și formarea profesională în atingerea obiectivului Lisabona de transformare a Uniunii Europene "în cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă însoțită de o creștere cantitativă și calitativă a numărului locurilor de muncă și de o mai mare coeziune socială", potrivit unui document al Comisiei Europene.

Altfel spus, educația formală creează baza, după care aceasta poate fi personalizată prin educația non-formală, în timp ce educația informală este mult mai prezentă decât ambele. Educația non-formală are loc, așa cum spune și denumirea, în afara mediului formal, în afara a ceea ce se întâmplă la școală, la universitate sau alte programe acreditate de formare. Este flexibilă și în același timp urmărește o serie de obiective de învățare, fapt ce îl motivează și îl responsabilizează pe cel care învață. De altfel, acesta este implicat în mod direct și activ în procesul de educație non-formală.

Concluzia expertului John Liptak este: pentru a avea o viață mai productivă, mai satisfăcătoare și mai plină de succes, nu este nevoie de un IQ ridicat, ci de o „inteligentă practică” generală, care include abilitățile noastre spirituale, fizice, mentale, emotionale, sociale și profesionale. Această concluzie este totuși prea generalizatoare și manipulativă în sensul că, dedusă în mod direct dintre rândurile scrise de autor, se vede afirmația „vârfulurile cu competențe ridicate le vom lua noi pentru că știm să le motivăm și să le folosim mai bine, pentru ceilalți supraviețuirea amonioasă, fără convulsii sociale, nu necesită prea multe cunoștințe. Și să ne amintim că, după ce am uitat totul, ceea ce rămâne se numește cultură generală!

Pentru o instruire de tip non-formal și informal, specifică activităților de cerc, ne interesează definirea competențelor de bază în mod special, deoarece instruirea se desfășoară fără un syllabus comun iar evaluarea nu este unitară, cu excepția concursurilor. Ulterior acestea ne vor ajuta în regăsirea abilităților de viață a căror dezvoltare o susține la elevul care, spre deosebire de alții, învață electronica asistată de calculator și, spun eu, este mai bine protejat la stress și schimbările de orice natură comparativ cu elevii care nu beneficiază de acest lucru.

O schemă simplă arată tipurile de abilități legate de principalele elemente simbolice ale unui individ.

CAP-abilități mentale, spirituale	GANDIRE	A învăța sa inveti
		Luarea de decizii
		Rezolvare de probleme
		Gandirea critica
		Auto-învățare
ADMINISTRARE	Stabilirea obiectivelor	
	Planificare/organizare	
	Utilizarea judicioasa a resurselor	
	Pastrarea evidentelor	
	Flexibilitate	
RAPORTARE	Comunicare	
	Cooperare	
	Acceptarea diferentelor	
	Solutionarea conflictelor	
	Abilitati sociale	
INIMĂ- abilități emoționale, sociale	GRIJĂ	Grija fata de ceilalti
		Empatia
		Împartasirea
		Daruire in relatie
		Voluntariat
MÂINI - abilități profesionale, cognitive,	DĂRUIRE	Leadership
		Cetatenie activa
		Contributie la efortul de grup
		Abilitati practice utile
		MUNCĂ
SĂNĂTATE – abilități comportamentale		Auto-motivare
		Incredere in sine
		Auto-responsabilizare
	EXISTENȚĂ	Caracter
		Abordarea sentimentelor
	VIAȚĂ	Auto-disciplina
		Alegeri de viata sanatoase
		Managementul stresului
		Prevenirea bolilor
		Siguranta personală

Abilitățile cognitive, comportamentale, emoționale și sociale, care susțin modul în care o persoană se descurcă în situații adverse, pot fi dezvoltate sistematic. Studiile ne conving că învățarea joacă rolul crucial în dezvoltarea abilității de a face față situațiilor de viață stresante, cum ar fi plecarea părinților la muncă în străinătate. Cu alte cuvinte, avem posibilitatea de a “înarma” copiii și adolescenții aflați în

circumstanțe de viață defavorabile cu abilitati care sa-i ajute să facă față adversităților și să se dezvolte în continuare armonios ca adulți adaptați și competenți. Insist pe competenți pentru motive pe care le veți vedea explicate ulterior.

Factorii de protecție au fost considerați mult timp variabile care reduc probabilitatea apariției unor comportamente dezadaptative în condiții de risc. Există trei categorii generale de astfel de factori protectori înțelegi ca trăsături independente care împreună acționează pentru securitatea și protecția individuală față de factorii externi negativi:

1. Caracteristici individuale (cognitive, sociale, etc.);
2. Calitatea interacțiunii copilului cu mediul(atașamentul față de persoane -cheie: parinti,colegi sau alti adulti care se angajeaza in comportamente sanatoase si au valori prosociale);
3. Sistemul școală – familie, etc.).

Acești factori sunt diferiți în privința maleabilității – unii factori pot constitui mai ușor ținte pentru programele de prevenire. Protector nu este de exemplu suportul social în sine, ci rolul activ pe care individul îl are în situația de viață stresantă (Lazarescu, M., 1997). Protecția fata de risc reflectă acțiunea individului, capacitatea lui de a se schimba.

Pentru a particulariza în cazul special al activităților pe care le susțin vedem că , în cazul activităților noastre, se manifestă toți factorii protectori enumerați deoarece noi ținem legătura cu familia și oferim feedback pentru orientare, copiii interacționează optim cu alți copii în mediul în care le face plăcere să activeze și deasemenea într-un mediu concurențial flexibil in taberele și concursurile școlare la care participă și, cel mai important, constituirea bazei de lucru pe stabilirea prin diverse teste a caracteristicilor individuale ale elevilor noștri. Mai mult, față de elevii care nu reușesc să atingă rapid nivelul cerut de activitățile de electronică asistate de calculator, elevii cu performanțe în asemenea activități dovedesc și un nivel ridicat al competențelor dar și un nivel de internalizare la fel de ridicat al abilităților de viață.

Un exemplu personal a fost grupa de elevi de performanță pe care am reușit să o păstrez și pentru care am putut să verific abilitățile de viață dobândite de elevi în cei 4 ani de lucru : activități de genul IAC, teme crosscurriculare din astronomie și robotică, concursuri de desene, programare de roboți, comunicare europeană, electronică practică, expoziții, acțiuni de voluntariat, olimpiade și colaborare cu parteneri privați au avut drept consecință dezvoltarea echilibrată a elevilor mei în privința managementului stresului, creșterea empatiei și a responsabilității, lucrul în grup și în echipe tematice, implicarea voluntară în activități, grija față de ceilalți, profesionalizarea activităților practice, organizarea , rezolvarea conflictelor și luarea deciziilor corecte, siguranța personală și comunicarea. Aceste abilități au fost confirmate atât prin teste cât și prin răspunsurile oferite de elevi la chestionarele aplicate după fiecare acțiune.

Abilitățile de viață vor fi astfel utile si la locul de munca, pentru ca viata in organizatii este viata alaturi de oameni, viata in care comunicarea, empatia, capacitatea de a coopera si depasi conflictele reprezinta abilitati cheie.

Domeniul inteligenței emoționale se dezvoltă încet, dar sigur, introducându-se în școli și fiind aplicat în toate domeniile de cercetare așa cum se indica la Congresul Internațional al Inteligenței Emoționale din 2009. Dezvoltarea inteligenței emoționale duce implicit la o viață mai bună și la un climat pozitiv al vieții în grupuri și societate, cu rezerva explicată anterior.

Bibliografie

1. **C.M.** -Dosar: Educatia pe tot parcursul vietii - o prioritate a sistemelor de învățământ globale, www.euractiv.ro
2. Lăzărescu, M., 1997
3. Liptak, John, Testează-ți abilitățile de viață
4. www.singur.acasa.ro, articol “Abilități de viață”
5. ANPCDEFP România
6. Curriculum orientativ activități de fizică aplicată în electronică, robotică și astronomie, Georgescu,Octavian, 1996-2009